

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo.

MURSKA
KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

V. LETO

Murska Sobota, 5. aprila 1936.

ŠTEV. 14

Do skrajnosti?

Ko se je z zadnjimi dogodki v Porenju imenovala možnost mobilizacije v Franciji, je povsem razumljivo, da se je vsa svetovna pozornost obračala k vodilnim državnikom in diplomatom, ki so za zeleno mizo v Londonu odločili o nadaljni usodi Evrope. Že precej časa se vrše pogajanja, kljub temu pa se danes še ne more povedati, kako se bo mednarodni položaj razvijal dalje in kam bo krenila politika v bližnjih dneh. Eno pa je kar nas navdaja z zadovoljstvom — svet preveva občutek, da ne bo prišlo do skrajnosti. Ta zavest je posledica bojzani pred strahotami medsebojnega uničevanja in zaman bi iskali v Evropi narod, ki bi se hotel spuščati v vojne pustolovščine. Vsi odgovorni državniki, kakor tudi narodi prav dobro vedo, da je mir nam vsem potreben. Pač pa nam da sedanja svetovna politična situacija najlepší primer, kako se danes rešava politika. V ospredje pa stopa tudi važnost paktov in pogodb in njih trajna vrednost, ter način s katerim se poskuša reševati mednarodnopolitične probleme.

Locarno in zasedba Porenja po nemških vojaki je danes v političnem ospredju. Sredi reševanja tega vprašanja pa se pojavlja že nova zahteva: Delitev kolonij. Ta stvar za enkrat še ni našla jasnejših oblik, a nihče ne dvomi, da nam bo to prinesel mogoče že jutrnji dan. Kedaj se bo ozračje nad Evropo popolnoma sčistilo? Kedaj bo prišel čas, ko se bodo državniki lahko posvetili notranji ureditvi držav, predvsem povzdigi gospodarstva, ki v taki stalni negotovnosti hira in propada? Mesto, da bi se dvignili iz povojnih razmer k boljšemu in lepšemu življenju, vodi naša pot vedno nižje.

Dokaz: še pred nedavnim se je Evropa odevala v ideje o Pan-evropi, sanjala o velikih prijateljskih pogodbah, ki naj bi zajele vse evropske države in po njih ves svet. Kljub temu, da nas je to razpoloženje obdajalo še pred kratkim, smo danes že tako daleč od tega, da se nam zdi v današnjih razmerah vse to velika in lepa bajka. Pozabilo je ljud-

stvo na to, pozabili so v diplomatskem svetu, da je bilo kedaj govora o tem.

Prva, ki je sanje pretrgala, je bila Japonska. Kljub odporu vsega sveta je vzela Kitajski Mandžurijo, za tem pa še nekatere province. Beseda mir se je zrušila, zapadli smo v novo dobo, ki je dala znak še drugim narodom, da so pohlepno segli po tujem ozemlju. Italjanske bombe so začele rušiti mirna abesinska naselja. V zadnjih mesecih so vodilni hitlerjevski državniki in politiki v svojih govorih zahtevali vrnitev nemških kolonij, ki so jim odvzeli po svetovni vojni. Bijejo se po prsih in govorijo o višji nadarjenosti, večji ceni in vrednosti belega plemena in o usojenosti, da barvne rase služijo belim. Seveda so Japonci skočili pokonci, a nihče se zato ni zmednil. Ob isti priliki so tudi znova povdarili izbranost nemškega naroda, da si pribori gospostvo. S tem se sedaj zopet bližamo k predvojnimi razmeram in k enemu izmed poglavitnih vzrokov izbruha viharja, ki je toliko let pustošil Evropo.

Da smo zabredli v današnje razmere pa je še en vzrok. V vseh povojnih letih je Nemčija tožila glede reparacij, ki jih je morala plačevati in da so one krive silnih gospodarskih težav. In svet je verjel, Nemčija se je rešila velikega bremena. Pri tem ji je pomagala Amerika, ki je radi tega morala napraviti križ čez dolgove, ki so ji evropske države dolgovale. S tem so bile prvič kršene versajske mirovne pogodbe. Sledil je drugi udarec: Nemčija se je začela oboroževati. Prizadete države so stale pred izvršenem dejstvu in ga priznale po kratkem obotavljanju. Temu je sledilo razveljavljenje Locarna, nemški vojaki so vkorakali v Porenje, kljub obljubi, da ne bodo postavili nemške topove tik francoske meje. Razumljivo je, da je slednji korak Nemčije vzbudil večje vznemirjenje, kakor katerikoli prejšnji. Četudi znaki kažejo, da se bo tudi to pot posrečilo preprečiti skrajnost, pa obstoja vendar bojazen za bodočnost, če se bodo dogodki razvijali naprej v tem pravcu kot do sedaj.

POLITIKA

Prejšnji ponedeljek se je v senatu pričela načelna razprava o državnem proračunu za leto 1936/37. Po ekspoziciji finančnega ministra sta senator Andjelinovč in Pucelj kritično obravnavala delo vlade ter politični in gospodarski položaj v državi. Ob tej priliki je senator Pucelj izjavil: Gospodarsko stanje v Sloveniji je slabo, kakor ni bilo še nikdar. Zaradi pridnosti prebivalstva in zaradi njegove varčnosti je bilo v slovenskih krajih poprej razmeroma znosno življenje, sedaj pa zlasti v nekaterih hribovitih predelih ljudje nimajo sredstev za najnujnejše življenske potrebe. Vrednost lesa in vrednost živine je padla na najnižjo mero, drugih pridelkov pa slovenski kmet ne more prodajati.

Zaključni govor o načelni debati je imel senator Jova Banjanin, ki je predvsem govoril o združenju opozicije in njeni politiki. Temu je sledilo glasovanje. Za proračun je v načelu glasovalo vseh 70 prisotnih senatorjev, nakar je sledila podrobna razprava o proračunu.

O naši zunanji politiki je predsednik vlade dr. Stojadinovič dejal

senatorjem sledeče: V prestolnem govoru grškega kralja je Balkanska zveza označena za enega najvažnejših instrumentov grške zunanje politike. Konkordat je bil podpisan za časa sedanje vlade in vlada glede tega vprašanja ni spremenila svojega mnenja. Ona smatra, da se ima konkordat čim bo to tehnično mogoče, ratificirati po narodnem prestavništvu. Kar se tiče lokarnskega pakta, so v prvi vrsti prizadete države, ki so ta pakt podpisale, mi pa bomo zavzeli svoje stališče v sporazumu z našimi zavezniki. Svoje poročilo je končal z besedami: „Lahko vas zagotovim, da zunanjepolitičen položaj Jugoslavije še nikoli ni bil tako čvrst, kakor je danes.“

Notranji minister dr. Korošec je v senatu izjavil, da je v notranjem ministertvu izdelan zakon o občinah in o mestnih občinah. Za obe vrsti občin se namerava uvesti tajna volilna pravica. Letos v oktobru poteče triletna funkcijska doba za občinske odbore izvoljene leta 1933. Pričakovati je zato, da bodo v oktobru splošne občinske volitve. Volilni zakon je gotov. Vlada pa ga ni še predložila,

ker se je morala boriti z narodnim predstavništvom, da bi dobila njegovo zaupanje a čakati tudi mora, da bo v času, ko se bo izdal volilni zakon, v vsej državi ozračje primerno za volitve. Zakon o društvih in zborovanjih, ki ureja tudi vprašanje političnih strank bo izdan skupaj z volilnim zakonom.

Po zaključenih razpravah v vseh oddelkih proračuna, se je v senatu pričela razprava o finančnem zakonu. Z večino glasov so bile na to sprejete spremembe v finančnem zakonu, ki je bil zaradi tega vrnjen narodni skupščini.

Na kritiko vlade je odgovarjal ministrski predsednik, ki je vzel v zaščito napadenega skupščinskega predsednika Čirčiča, ter govoril proti spremembam v finančnem zakonu.

V ponedeljek se je sestala narodna skupščina, ki je soglasno odobrila izpremembe v finančnem zakonu. S tem je bil državni proračun za leto 1936/37. končno sprejet in bo tako stopil pravočasno v veljavo. Na ta način je bilo rešeno veliko sporno vprašanje, ki je bilo predmet živahnih razgovorov vse javnosti.

Preteklo nedeljo so bile občinske volitve v 7 občinah naše banovine. Volitve so bile razpisane deloma zaradi novih komasacij občin deloma ker so bile prejšnje občinske uprave razrešene.

Na zborovanju, ki se je preteklo nedeljo vršilo v Beogradu, so osnovali delavske sekcije JRZ. Za predsednika je bil izvoljen minister Cvetković.

Pod predsedstvom predsednika Nikole Uzunovića je razpravljala odbor Jugoslovanske nacionalne stranke o spremembah nekaterih točk svojih pravil in kako bi se obnovili banovinski odbori stranke.

Klub senatorjev JNS je izključil vse one svoje dosedanje člane, ki so pri zadnjem proračunskem glasovanju prekršili klubsko disciplino.

Na pobudo gospodarskega sveta Male antante se vrše priprave za skupno konferenco vseh trgovskih obrtnih in industrijskih zbornic držav Male antante.

Delegati združene opozicije so se sestali v Beogradu. Sestanka se je udeležil tudi zastopnik glavnega odbora bivše radikalne stranke Miša Trifunović. Udeleženci so izjavili, da se je to pot pokazalo, da med skupinami združene opozicije ni nikakih nesporazumov.

V Nemčiji so bile volitve v državni zbor, katerih se je udeležilo 44

milijonov volilcev. Ogromna večina, 99 odstotkov, se je izreklo za Hitlerjeve kandidate in za njegovo politiko.

Da se razčisti sedanji politični položaj, ki je nastal radi kršitve mirovnih pogodb s strani Nemčije, namerava Hitler predlagati sledeče: Neizpremenljivost sedanjega položaja v Porenju. Pakt o medsebojni pomoči na zapadu trajajoč 25 let. Dvostranske pogodbe o nenapadanju na vzhodu in na jugu.

Italijanska vlada je obvestila Francoze in Angleže, da ne more biti govora o sporazumnem nastopu proti Nemčiji, dokler so v veljavi sankcije. To zahtevo bo Italija vsekakor dosegla.

Bivši nemški kancelar dr. Wirth je po prihodu Hitlerja na oblast pobegnil v Avstrijo. Sedaj pa so ga avstrijske oblasti pozvale, naj takoj zapusti Avstrijo, ker njegovo delovanje in bivanje škoduje avstrijskemu režimu.

Na vseh frontah v Abesiniji so Italijani dosegli zopet znatne uspehe, ter zagospodarili vsem pokrajinam južno od reke Setit.

Letna skupščina sreskega odbora R. križa v Murški Soboti

Letna skupščina sreskega odbora R. križa v Murški Soboti se je vršila dne 22. marca 1936. Skupščino je vodil predsednik R. križa gospod sreski načelnik Lipovšek Gašper, ki je v uvodu pozdravil vse navzoče, posebno pa predsednik občine Murška Sobota Hartner Ferdinand, zastopnika komande mesta g. Herman Josipa, poročnika, zastopnika gasilske župe g. Lajnšček-a, dalje vse delegate obč. odborov in poverjeništev Rdečega križa. Nato je orisal v lepem govoru delovanje odbora Rdečega križa v letu 1935.

Gospod sreski načelnik je izvajal sledeče:

„Če se vprašamo, kakšno je bilo naše delo v minulem poslovnem letu, če napravimo za za leto 1935 bilanco, ne smemo spregledati, da se vrši naše delo v pokrajini, ki je radi izrazitega kmečkega značaja hujše prizadeta po krizi in denarni depresiji ko katerikoli drugi srez v banovini. Izvanredno oviro pri razmahu društva pomeni tudi redukcija plač javnim nameščencem ter po tem zmanjšanju aktivnost v trgovini in obrti. Redukcija plač ni utrgala

le velike vrzeli v članstvu iz uradniških vrst, temveč je tudi slabo vzgojno vplivalo med ostalim občinstvom; kajti ne le, da so mnogi javni nameščenci izstopili iz društva, temveč se je po njihovem slabem vzgledu pričela ravnati tudi ostala javnost.

Če vpoštevamo te važne in odločujoče momente, lahko trdimo, da je bilo društveno delovanje vendar dokaj uspešno. Sledila bodo pozneje podrobna poročila, na kratko pa se moram spomniti na sledeče ugotovitve:

Administrativno delo je močno narastlo. Vsporedno, kakor napreduje organizacija, tako se množi tudi delo. Kolikor sem imel priliko sam presoditi, kolikor mi je dal vednosti ljudski glas in kolikor sem posnel iz nalogov banovinskega odbora R. kr., bi sodil, da je bilo delovanje zadovoljivo.

Tudi celotni finančni efekt ni neugoden. Uspeh tedna R. k. od 15. 9. do 21. 9. 1935 je bil primeren.

V 10 občinah so ustanovljeni in več ali manj dobro poslušajo občinski odbori R. k., v 8 so pa poverjeništa. Vsa prizadevanja, da bi dvignili delavoljnost pri nižjih organizacijah, so bila takorekoč brezuspešna, sreski odbor R. k. je na svoje obžalovanje primoran označiti nekatere občinske odbore in poverjeništa za manj pridne.

Akcija za nabavo rešilnega avtomobila R. k. sicer počasi, vendar vidno in stalno napreduje. Sreski odbor nam je v ta namen votiral znesek 1000 Din.

V popolnem umevanju pomena kopališča za zdravje, dobrobit in zadovoljstvo človeka zlasti mladine, je sreski odbor naklonil za zgradbo občinskega kopališča v Murški Soboti istotako znesek 1000 Din.

Nabiralna akcija za odpremo bolnih in zdravilnega sonca potrebnih otrok na morje letos žalibog ni uspela. Nabralo se je v ta namen le 1050 D, tedaj popolnoma nezadostno svoto. Pač pa je sreski odbor z ljubeznivim posredovanjem g. Dr. Pečana poslal 5 siromašnih in slabotnih otrok na Pohorje, s čimer se je vsaj delno odolžil dosedaj dosledno vzdrževani praksi, da je pošiljal bolehe otroke na morje.

Za božičnico smo naklonili 300 Din za najpotrebnejše siromake v tuk. javni bolnici, posamično smo obdaro-

vali siromake, ki so se dokazno nahajali trenutno v veliki stiski.

Najlepši uspeh v poročevalni dobi pa je dosegel sreski odbor z improvizacijo bolničarkega tečaja, ki se je vršil v času od 3. 10. 1935 do 29. januarja 1936. Za ta tečaj so si pridobili največje zasluge poleg tajnika gg. zdravniki, katerim naj bo tudi ob tej priliki in na tem mestu izrečena spodobna zahvala. Izdelalo je tečaj ter položilo predpisani izpit 25 kandidatov, tako da imamo danes v Murški Soboti 67 diplomiranih samarijanov in 25 dipl. bolničarjev.

Blagovoliite iz tega kratkega pregleda presoditi, da R. K. kljub velikim oviram in izrednim težavam ni držal križem roke temveč je rešil dokaj lepih nalog. Pri našem smremljenju nam je bila zvezda vodnica geslo R. k.: V miru in vojni neguj dobrosrčnost in deluj na zdravje! Naš namen je bil pomagati vsem onim, ki jim preti zastoj na življenski poti, lajšati bolečine onim, ki trpijo, delovati na to, da dobimo zadovoljnega in srečnega bližnjega, človeka, ki bo s svojimi vrlinami in svojstvi duše in telesa vršil častno vlogo v naši državni in narodni zajednici.

Veliko srčnosti, mnogo odločnosti in dobre volje mora R. K. poleg izrednih materialnih žrtv vložiti v svoj program, da more v okviru najnujnejše potrebe nuditi pomoč onim, ki so v življenskem boju opešali in omagali. Vsem, ki so R. križu pri tej nalogi na kakršenkoli način pomagali in šli na roko, naj bo izrečena iz tega občnega zbora, kot našega najvišjega spravišča, prav globoka zahvala.

Naj mi bo pri tej priliki dovoljeno, da se spominjam Srbskega društva R. k., ki bo v tem letu dovršilo 60 letnico svojega obstoja in ki je po ujedinjenju razširilo svoje delovanje na celo državo. Kot člani R. k. se moremo s ponosom ozirati na častno delo, ki ga je to društvo v miru in v vseh vojnah, zlasti svetovni, dovršilo. Kakor je ideja R. k. navduševala in vodila te plemenite može, prave viteze R. k. v najtežjih prilikah, da so med bojnim gromom vršili v blagor človeka trpina, ranjenca in bolnika svojo vzvišeno misljo, tako moramo tudi mi zastaviti vse sile v dobrobit in krepek razvoj R. K.

Ko se s posebno pietetjo in dolžnim globokim spoštovanjem spominjamo vzvišenega predsednika Društva R. k. Njegovega kraljevskega Visočanstva kneza namestnika Pavla, storimo krepko obljubo, da se hočemo ravnati po slavni tradiciji našega nacionalnega R. k., da bomo razširili in ojačili propagando za R. k., ki naj doseže tudi zadnjo gorsko vas, da bomo dvignili zanimanje in ljubezen do R. k. pri bogatinu in siromaku ter pri vseh slojih prebivalstva vzbudili zavest, da je delovcnje R. k. le na korist države in naroda, da je njegovo delo nesebično, da je pa njegova pripravljenost brezpogojno potrebna, ker ne vemo ne ure ne dneva, kdaj nas utegne zadeti nesreča, v kateri bomo prosili in v resnici tudi dobili potrebno pomoč od R. K.

(Dalje prihodnjič.)

Občni zbor zadruga „Gospodarske Sloge“

se vrši za povabljenca dne 5. aprila ob 11. uri v prostorih hotela „Dobray“ v Murški Soboti.

Kot smo že svoječasno omenili, je ta naš gospodarski pokret zamišljen na isti način kot pri naših hrvatskih bratih-poljedelcih, kateri so se na gospodarskem polju temeljito že organizirali in s tem dosegli višje cene žitvini in drugim poljskim pridelkom.

Ker je ta pokret važen tudi za našega poljedelca v mursko-soboškem srezu, smo prepričani, da se bo na cvetno nedeljo vsak povabljenec udeležil občnega zbora.

Pri tej priliki se naprošajo gg. odborniki Pripravljalnega odbora, da vsak v svoji občini točno izpolni navodila, prejeta na seji dne 29. marca.

DOMAČE VESTI

Murška Sobota:

Ob priliki občnega zbora S. K. Mure

je zbrano članstvo poslalo udanostne pozdrave Nj. Vel. kralju. Te dni je tukajšnji sportni klub prejel sledeč dopis:

Klpting:

Riki-Tiki-Tavi.

Darzee je bil aboten ptiček, ki v svoji glavi ni mogel obdržati več kot ene misli hkratu. In samo zaradi tega ker je vedel, da se otroci Nagaine narode v jajcih kot njegovi, je izprva menil, da ni pošteno jiti pobijati. Njegova žena pa je bila bolj pametna in je dobro vedela, da se iz naočarkinih jajc izvale pozneje mlade naočarke. Zaradi tega je zletela z gnezda in pustila Darzeeja, da greje mladiče in nadaljuje pesem o Nagovi smrti. Darzee je bil v nekaterih pogledih prav podoben človeku.

Priprhutala je pred Nagaino pri smetišču in zajavkala: „Oj, perot imam zlomljeno! Deček iz hiše je zalučal kamen vame in mi jo zlomil!“ In prhutala je še bolj obupno kot prej.

Nagaina je dvignila glavo in siknila: „Svarila si Riki-Tikija, ko biga bila jaz lahko ubila. Resnično ti povem, slab prostor si izbrala za svojo hromost.“ In zdrsula je po prahu proti Darzeejevi ženi.

„Deček mi jo je zlomil s kamnom!“ je vikala Darzeejeva žena.

„Ti! Morebiti ti bo nekoliko v tolažbo, če ti povem, da bom že jaz poračunala z dečkom, ko te več ne bo. Moj mož leži danes na smetišču, ampak predno se znoči, bo tudi deček v hiši ležal prav mirno. Kaj ti koristi, če bežiš? Saj te ujame. Budalo malo, poglej me!“

Darzeejeva žena je dobro vedela, da tega ne sme storiti; ako namreč pogleda ptica kači v oči, se tako prestraši, da se ne more ganiti z mesta. Zato je prhutala dalje in žalostno čivkala, ne da bi zletela od tal, in Nagaina se je hitreje zagnala za njo.

Riki-Tiki je slišal, kako sta se oddaljevali od hleva po stezi, in se je požuril proti koncu gredice za melone blizu zida. Tam je našel petindvajset jajc, ki so bila prav večje skrita po plevelu med melonami; bila so velika kot jajca malih kur, samo da so imela belkasto kožo mesto lupine.

„Niti en dan prekmalu nisem prišel,“ je dejal. Videl je namreč pod kožo mlade naočarke, zvite v klopčič in je vedel, da je vsaka lahko umorila človeka ali mongusa tisto minuto, ko se je izvalila. Z vso naglico je odgriznil konce jajec in je pri tem skrbel, da je zmečkal mlade naočarke; od časa do časa je tudi premetaval plevel, da se prepriča, da ni nobene zgrešil. Naposled so ostala samo še tri jajca cela in Riki-Tiki se je jel hahljati sam pri sebi, kar je začul Darzeejevo ženo, ki je kričala:

„Riki-Tiki, speljala sem Nagaino proti hiši, tam pa je odšla na verando, ej — hitro pojdi — vse hoče pomoriti tam!“

Riki-Tiki je zmečkal dve jajci, se prerival skozi melone s tretjim v ustih in odhitel proti verandi, kolikor so ga le nesle noge. Tamkaj so sedeli Tedy in njegova mati in oče pri zajtrku, vendar je Riki-Tiki videl, da niso jedli. Sedeli so kot okameneli in blede kot zid. Nagaina je sedela zvita na rogoznici poleg Tedyjevega stola, odkoder je zlahka dosegla Tedyjevo boso nogo, se zibala sempatja in prepevala zmagoslavno pesem.

„Sin velikega moža, ki mi je ubil Naga,“ je siknila, „sedi pri miru. Nisem še pripravljena. Počakaj malo. Popolnoma pri miru bodite, vsi trije! Čim se zganete, udarim, pa četudi se ne zganete, udarim. Ej, bedasti ljudje, kdo mi je ubil Naga?“

Uprava sportnega kluba Mura
Murska Sobota.

Po Najvišjem nalogu, ki mi je bil priobčen iz Dvorske Kancelarije z odlokom z dne 23. marca 1936 K. br. 108 Ministrstva unutrašnjih poslov, mi je čast izjaviti Vam zahvalo na rodoljubnih izrazih udanosti in vernosti v telegramu, naslovljenega Njegovemu Veličanstvu kralju povodom letnega občnega zбора.

Sreski načelnik
Lipovšek.

Kraljevina Jugoslavija
Ministar fizičnega vaspitanja naroda.

Beograd, 13. marta 1936

Sportni klub MURA
Murska Sobota.

Najtoplije zahvaljujem na pozdravima koje ste mi uputili sa Vaše glavne godišnje skupštine i želim Vam i u buduće mnogo uspeha u sportskom radu.

Sa sportskim pozdravom
Dr. Rogič.

Istotako se je zahvalil za pozdrave ban Dravske banovine Dr. Marko Natlačen s pismom z dne 16. marca 1936.

— **Umrla je** dne 30. marca t. l. ob pol 20. uri ga. Slepec Julija, mati tukajšnjega č. g. kanonika. Globoko užaloščenim naše iskreno sožalje!

— **Napeta ogorčena borba, Oficirji: Old boy Mura.** Vsem nam je še v živem spominu lanskoletna ogorčena bitka med oficirji in starimi Muraši, katera je končala neodločeno (2:2). Letos so se oficirji odločili, da bodo za vsako ceno premagali Muraše in lahko trdimo, da bo njihovo prizadevanje več kot verjetno rodilo uspeha. Kapetan moštva g. Jezovšek je sestavil svoje moštvo zelo pozorno. V postavi so sami slavni igralci: Vratar Štalec je igral lansko leto še v Primorju, Fabič zna s svojimi streli potisniti nasprotnika v njegov kazenski prostor, Nadai E. je najtrdnjša stena obrambe, ki igra z žogo kakor s saksofonom, Herman je najagilnejši igralec (pri šahu), srednji krilec Stehanovič je predstavnik beograjskega nogometa, Radulovič je sam priznal, da je v jeseni zabil 37 golov (kot half), Sraka je strah vratarjev (obeht), Nadai F. igra enako violino in nogo-

Tedy je upiral oči v očeta, oče pa ni mogel drugega, kakor da mu je pošeplil: „Sedi mirno, Tedy. Ne smeš se ganiti, Tedy, bodi pri miru!“

Tedajci je pritekel Riki-Tiki in je zavpil: „Okreni se, Nagina! Obrni se in bojuj!“

„Vse ob svojem času,“ je odgovorila, ne da bi mignila z očmi. „Tako poravnaj svoj račun s teboj. Pogledaj svoje prijatelje, Riki-Tiki! Tihi so in blede kot zid; strah jih je. Ne upajo se ganiti. Ako stopiš le stopinjo bliže, udarim!“

„Pojdi gledat svoja jajca,“ je zahteval Riki-Tiki, „tam v gredici za melone blizu zida. Pojdi jih gledat, Nagina!“

Velika kača se je napol okrenila in je zagledala jajce na verandi. „Ej, daj ga meni!“ je rekla.

(Se bo nadaljevalo.)

met, Ivanišević je duša moštva in vodja napada, Joković je najnevarnejši strelec, Gregorič je najboljši tekač (na pošti). Obrnili smo se tudi na Muro, da bi nas informirala o svojem moštvu Bili so pa zelo previdni in so nam priznali le toliko, da pripravljajo veliko presenečenje. Pravijo, da zmaga enih ali drugih ne more izostati. Sodniška naloga je poverjena odličnemu poznavalcu pravil (rummy) g. Puncerju, asistiral mu bosta kot stranska sodnika odlična tekača g. Ursulescu in g. Pollak Gusti. Sanitetno službo bo vršil g. Dr. Gulič. Borba bo ogorčena. Radi ostrih strelav bodo na vratih dvojne mreže! Velika tekma se začne v nedeljo, dne 5. aprila popoldne ob 1/2 3 uri na novem igrišču SK Mure. Čisti dobiček je namenjen dograditvi Stadiona Viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Z ozirom na plemeniti namen posejite zanimivo borbo.

— **Roditeljski sestanek** za I ab in II ab razred drž. realne gimnazije v Murski Soboti bo v nedeljo, dne 5. aprila ob pol 11. uri v gimnazijskem poslopiju. Cenj. starši in gospodarji vljudno vabljeni.

Gornja Lendava:

— **Mladinska igra.** Kakor vsako leto, tako priredi tudi letos tuk. Podmladek Jadranske straže mladinsko igro „Jurček“. Igra se bo vprizorila v šoli po večernicah na cvetno nedeljo, 5. aprila. Ljubitelji iger in mladine, pridite v polnem številu k tej igri, ki ni samo zanimiva, ampak tudi poučna.

— **Vse je oživelo.** Pomladno solnce ni vzdramilo le vso naravo, ampak je oživelo tudi prosvetno delo. Z igrami se zadnji čas pri nas kar tekmuje. Novoustanovljeno prosvetno društvo vadi igro „Užitkarji“, ki se bo uprizorila na prostem pred cerkvijo; Sokolska četa namerava igrati trodejanško „Navaden človek“, a Jadranska straža že vadi čarobno burko „Lumpaci vagabund“. Dan posameznih uprizoritev bomo pravočasno javili. Potem pa še naj kdo zrne, da se v G. Lendavi nič ne dela?!

— **Društveni dom.** Zadeva o zidavi društvenega doma še ni zaspala, ampak še živi ter bo to leto dvorana sigurno dograjena in izročena svojemu namenu. Potreba po prostorni dvorani v tem kraju je velikanska. Vsa društva, ki z veliko vnemo delujejo, baš radi pomanjkanja primernih prostorov, ne morejo priti do zaželjenega razmaha. Dvorana se bo sezidala s pomočjo tuk. Kmečke posojilnice, ki namerava postaviti impozantno stavbo, ki bo v kras in ponos vsem Goričancem. Prostovoljni denarni prispevki se v ta namen radevolje sprejmejo po ček. rač. št. 15077.

— **Blagodejen dež.** Po strašnem vetru in suši, ko je že vsa zemlja pokala velike žeje, smo Goričanci minuli ponedeljek dobili še le prvi, a izdaten dež. Bil je res milijone vreden.

— **Upokojitev.** Po lastni prošnji sta bila z 1. aprilom 1936. upokojena g. Bukovšek Jakob, komandir žandarmerijske stanice v Beltincih in g. Vrtačič Ivan, komandir žandarmerijske stanice v Radencih. Imenovana gospoda sta služila v orožništvu vsak nad 30 let in sta naši javnosti širom naše Krajine dobro znana. Po tako dolgem trudapolnem in težkem orožniškem

službovanju jim želimo, da bi v zadovoljstvu uživala zasluženi pokoj.

— **Tišina.** Prosvetno društvo na Tišini priredi dne 5. aprila 1936 igro „Ben-Hur“. Začetek ob 15. uri.

— **Beltinci.** Na Jožefovo je na prošnjo Sokolskega društva Beltinci predaval gospod profesor Avgust Šilih o temi: „Napake domače vzgoje“. Zanimivo, poljudno podano in zelo aktualno predavanje je z velikim zanimanjem poslušalo 98 odraslih. Prednjačile so kmečke mamice, kar nas je posebno razveselilo. Po predavanju, ki je trajalo skoro poldrugo uro, so nekateri starši prosili gospoda predavatelja za razna navodila. — Lutkovni odsek Sokolskega društva Beltinci pripravlja II. lutkovno predstavo in s'cer Iv. Albrehtovo pravljico igro „Gozdana“, s katero namerava nastopiti v nedeljo, dne 5. III. ob 15. uri. K zanimivi prireditvi vabimo vse prijatelje.

**ISSK Maribor — SK Mura
6:1 (4:0).**

V nedeljo je igrala Mura svojo prvo letošnjo tekmo. Njen nasprotnik, ki ima že za sabo skoraj vse „spomladanske“ prvenstvene tekme in nebroj prijateljskih tekem, je dokazal, da so njegovi letošnji odlični rezultati realni in da ima najlepše izgleda, da ponovno pribori barvam Maribora hegemonijo v slovenskem nogometu.

Tekma je potekla v prijateljskem tonu, brez vsake surovosti. Zmaga Maribora je zaslužena, čeprav je malo previsoko izražena. Gostil so imeli v vseh formacijah odlične moči, ugajal je zlasti srednji krilec Kirbiš in center Tičar. Pri domačinih je bilo opaziti, da so še na začetku treninga. Hvalevredno je pri njih, da niso klonili do zadnjega trenutka ter so tako mogli držati igro od časa do časa docela odprto. Če bi pa napad imel malo več sreče, bi bil rezultat mnogo ugodnejši.

Sodil je objektivno g. Bizjak iz Maribora.

Gledalcev je bilo okoli 500.

SOKOL

Seja upravnega odbora bo v sredo dne 8. t. m. Udeležba obvezna. Prosimo točnost!

Seja prosvetnega odbora, se vrši v ponedeljek, dne 6. t. m. ob 20 uri v sejni sobi. Dolžnost članov prosvetnega odbora je, da se seje sigurno udeležijo. — Zdravo!

GASILSTVO:

**V mesecu marcu 16 požarov.
Kaj je temu vzrok?**

Z ozirom na gosto naselitev prebivalstva našega sreza in na dejstvo, da so poslopja največini lesena in s slamo krita, je res vsaki mesec nekaj požarov, toda toliko kakor v tem mesecu pa jih že dolgo ni bilo. Saj je gorelo na 16. mestih po nekod kupi slame, drugod gospodarska poslopja, a v nekaterih slučajih celo stanovanjska poslopja.

Tako je uničil požar dne 24. marca 1936 Kuronji Štefanu v Križevcih gospodarsko poslopje z vsem orodjem in pridelki. Potem stanovanjsko in gospodarsko poslopje Kuronji Mihaelu v Križevcih ravno tako z vsem orodjem in pridelki, a poleg tega sta postali žrtev plamenov še dve kravi in 12 kokoši ter Kuronji Aleksandru v Križevcih gospodarsko poslopje z vso krmo in z vsem poljedel. orodjem. Škoda, povzročena po požaru je ogromna in bi se brezdvomno silno povečala, ako se ne bi domači gasilci tako strokovno lotili gašenja in to tembolj, ker je ob času požara bilo suho in vetrovno vreme.

Dne 24. marca 1936 je požar uničil stanovanjsko in gospodarsko poslopje posestniku Lajšček Vincetu v Velikih Dolencih. Tudi tu je napravil požar ogromno škodo in bi se brezdvomno razširil po vsej vasi, ako ne bi gasilci takoj stopili v bran.

Pomenbno je za omeniti požare nastale v Pertočah pri nekem posestniku, kateremu je zgorelo stanovanjsko in gospodarsko poslopje z vsemi pridelki in orodjem ter 4 krave in tri svinje. Dalje v Puconcih, kjer je uničil požar eno gospodarsko poslopje in mlatilni stroj.

Ostali požari so nastali v območju občin Prosenjakovci, Križevci in Tešanovci in so bili po gasilcih že v kralji zadušeni.

Nemogoče je smatrati, da bi toliko število požarov nastalo vsled malomarnosti poedincev, marveč se opravičeno smatra, da so bili v glavnem po brezvestnejših podfaknjeni. Takšen brezvestnejš ne pomisli kako veliko gorje povzroča svojim sosedom in zasluži res eksemplarično kazen.

Pozor!

KOLESARJI

Pozor!

DOSPETA NAJNOVEJŠA

ORIGINAL OPEL KOLESA

z elastičnim dvojnimi okvirjem v orig. tvorniški sestavi z garancijo. Znižane cene! * Ugodni plačilni pogoji! * Stalna zaloga tudi raznih drugih znamk za najnižjo ceno. * Dobjijo se vsi nadomestni deli za kolesa, gume itd.

TRGOVINA DVOKOLES

Edino upravičeno zastopstvo ORIGINAL „OPEL“ koles za Prekmurje

Vogler Ernest, Cankova

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Izvečki iz novega finančnega zakona, kateri stopi v veljavo 1. aprila 1936. leta.

Novi finančni zakon vsebuje mnogo novih amandmanov, kateri se nanašajo skoraj na vse gospodarske panoge, a v glavnem na trgovino. S tem člankom hočemo spoznati naše p. n. člane le z amandmani, kateri se nanašajo na trgovino neposredno, ker so med njimi taki, ki v bistvu nekaj le olajšajo breme trgovcu, so pa tudi taki, s katerimi bomo obvezani zopet na večje dajatve.

Povečanje davka na poslovni promet. Najvažnejša odredba novega finančnega zakona je vsebovala v § 25 pod točko „ž“, ki določa, da se čl. 6. zakona o davku na poslovni promet z dne 31. januarja 1922, odnosno zakona o izpremembah in dopolnitvah z dne 14. avgusta 1932, menja in splošni davek na poslovni promet poveča od dosedanjih 2% na 2.5% in luksuzni davek od 10% na 12% prodajne vsote. V zvezi s tem se tudi tarifa skupnega davka povečuje v ustreznem razmerju za eno četrtino. V nadaljnjih odredbah finančni zakon deloma spreminja dosedaj veljavne predpise glede pobiranja davka na poslovni promet pri uvozu, glede določevanja davčne osnove posebno v primerih, kjer je blago oproščeno od plačanja carine.

K § 10. zak. o skupnem davku dodaje finančni zakon novo uredbo, ki vsebuje kazenske sankcije, ki jih dosedanji zakon ni vseboval. Po točki „j“ § 25 pa se določa nova kazen za davčne zavezance, ki ne vodijo knjig na poslovni promet, odnosno ki bi ovirali oblastvene organe pri pregledu in vpogledu poslovnih knjig, beležk in dokumentov z denarno kaznijo od 1.000 do 10.000 Din. Kazen izreka davčna oblast prve stopnje. Od plačevanja skupnega davka so oproščeni vodni mlini z največ dvema vodnima kolesoma, ako se nahajajo na takih potokih, ki se preko leta presušijo.

Takse. V novem finančnem zakonu so bistveno spremenjene in sicer tar. post. št. 8. glede objav na oknih, vratih in zidovju, potem objave, ki se nosijo po mestu, takse za stalne reklame v tramvajih, ograjah in zidovjih, vse te so znižane. (Točnejši podatki so na vpogled pri tajništvu Združbe.)

Bistvena je reforma predpisov glede računskih takse. Računi do 50 Din so takse prosti. Od 50 do 100 Din znaša taksa 1 Din. Od 100 do 500 Din znaša 2 Din, od 500 do 1000 Din je 3 Din, preko 1000 Din pa 5 Din za vsako polo. Če vsota ni naznačena, se plača najvišja taksa, dočim se je do sedaj plačevala za račune samo taksa v iznosu Din 0.50.

Z novim fin. zakonom je napravljena ogromnemu številu trgovcev veliko olajšanje z ukidanjem obveznega izdavanja taksiranih računov, not itd., katero je bilo uvedeno pred 2 leti s

Tar. post. št. 34 taksne tarife. Borba proti izdavanju računov se je vodila od trgovcev ne toliko radi teh dajatev, temveč radi velikih neugodnosti pri tem poslu z odjemalci. Obenem so bili trgovci vedno v nevarnosti radi denunciacij in šikan na ta način, da so jih nekateri brez vsake krivde obtožili za neizdavanje računov, not itd., a zagovor je bil skoraj v vseh slučajih nemogoč.

Torej po 1. aprilu ni treba izdajati računov svojim odjemalcem taksirane račune po tar. post. 34 Taksne tarife zakona o taksah, ampak bo v tem pogledu zavladovalo spet stanje, kakor je bilo pred dvema leti. Edino bodo morali izdajati račune oni trgovci, kateri so primorani na to po § 3 stav. 2. zakona o skupnem davku na poslovni promet, a to so grosisti.

Takse se plačajo samo v slučajih, kadar se račun in note faktično izdajajo. Doslej je bilo po zakonskih predpisih izdajanje računov obvezno, vendar se v mnogih delih države se to ni izvajalo v praksi. Kazni za neplačanje ali nezadostno plačanje protipredpisno plačane takse, ki je določala kazen v 50 kratnem znesku pripadajoče takse, je ostala tudi pri povišanju računskih takse neizpremenjena. Monopolski obrazci za račune so odpravljani, s tem tudi isplačevanje povračila za predložitev že uporabljanih računov. Za že nabavljene taksne obrazce se taksa, ki je plačana, ne bo vrnila.

Taksa na kreditne knjižice odjemalcev, ki jemljejo v detaljnih trgovinah proti mesečnemu obračunu blago, je povišana od 5 na 10 Din.

Važna je olajšava trgovinam, ki prodajajo alkoholne pijače v originalno zaprtih posodah (steklenicah) in ki so dosedaj plačale najvišje takse v bodoče bodo plačale takse po najnižji skupini v posameznih kategorijah.

Nove skupne banovinske trošarine:

Obenem z novim finančnim zakonom je izpopolnjen seznam predmetov, za pobiranje skupne banovinske trošarine v celi državi s sledečimi predmeti:

- 1.) rezila (žileti) za brivske aparate 1 Din po komadu,
- 2.) kavin nadomestek (Franckova kava in slične) 1 Din od kg,
- 3.) octova kislina in špiritni kis od 100 kg 100 odstotne jačine Din 400.
- 4.) vinski kis 0.50 Din od litra,
- 5.) kavstična soda 0.80 Din od kg,
- 6.) amoniakova soda 0.40 D. od kg,
- 7.) kristalna soda 0.20 Din od kg,
- 8.) soda bikarbona 6 Din od kg.

Podrobne odredbe urejajo tehniko pobiranja novih trošarin, ki se plačajo obenem z državno trošarino in določajo momente, kdaj podlega predmet banovinski trošarini.

Ob koncu paragrafa se odreja, da imajo finančni organi popisati vse zaloge novih predmetov, ki podleajo skupni banovinski trošarini, v prodajalnah na debelo in na drobno, da bi se moglo plačilo trošarine pravilno zagotoviti. Iz popisa so izvzete količine kavinih nadomestkov do 20 kg, rezila za brivske aparate do 50 komadov, octove kisline in octa od al-

kohola do 10 kg 100% jakosti, vinskega kisa do 50 litrov, amoniakove sode do 100 kg, kavstične sode do 50 kg, kristalne sode do 200 kg, sodabikarbone do 5 kg.

S tem smo podali pregled vsaj najvažnejših točk in sprememb novega finančnega zakona, v kolikor bi pa p. n. člane zanimale točnejše in celotne spremembe finančnega zakona, lahko to poižvedo v tajništvu Združbe vsak dan med uradnimi urami.

ZAPISNIK

XIV. rednega občnega zbora Združenja gostilniških podjetij za srez murskosoboški v Murški Soboti

Finančno ministrstvo je odredilo, da so se ukinili od občin izvoljeni davčni odbori in je odredilo, da morajo Zbornice imenovati člane v davčne odbore. Na intervencijo Zveze združenj je bilo doseženo, da se je priznal tudi nam gostilničarjem poseben davčni odbor za celi srez. Vsled tega je sklicala uprava v mesecu septembru pr. l. članski sestanek, kjer je bilo določeno, da se bo predlagalo v davčni odbor za člane gg. Vezirja in Baca namestnike pa gg. Faflika in Titana, ki so bili potem od Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani tudi potrjeni in imenovani v davčni odbor za srez Murška Soboti. Takoj po imenovanju se je, dne 21. oktobra, že vršilo zasedanje davčnega odbora v M. Soboti. O poteku zasedanja tega davčnega odbora, si bom, kot član istega, dovolil opisati one težkoče, za katere smo se morali boriti, pri slučajnostih natančneje sporočiti. Potom Zveze smo dosegli, da imamo celo enega člana v Reklamacijskem odboru in sicer g. Sočiča.

V mesecu novembru je uprava naredila in sestavila za 36 članov prizive zaradi visoko odmerjene pridobnine in davka na poslovni promet na reklamacijski odbor, kakor tudi sestavila za 8 članov prošnje za znižanje državne točilne takse. Pritožbe zaradi visoko odmerjenih davkov do sedaj še niso rešene, ker bo iste razpravljali v kratkem reklamacijski odbor. Rešene so pa vse prošnje za znižanje državne točilne takse, ki so bile predane v pravem času davčni upravi.

Zvezna uprava je na dan 18. decembra sklicala širši sestanek za vse člane davčnega in reklamacijskega odbora, v Ljubljano, kjer so se ugotovile smernice delovanja za davčne in reklamacijske odbore. Ob tej priliki so dobili ti člani točna navodila za zasedanje odborov, kakor tudi za sestavo davčnih napovedi. Na podlagi sklepa tega sestanka je uprava Zveze založila formulare in navodila ter je iste predala upravam združenj, katerih naloga je bila, da pomagajo svojim članom pri sestavi davčnih napovedi.

Uprava je nato dne 20., 23. in 24. januarja t. l., kateri dnevi so bili zato določeni, sestavila za 135 članov davčne napovedi, ostali člani so si sestavili te sami.

Dne 21. novembra ob priliki uradnega obiska Prekmurja gospoda bana Dr. Natlačena je predala uprava Združenja spomenico, v kateri smo zaprosili gospoda bana, da se oprosti tudi za one gostilničarje, ki niso vinogradniki in je njihov glavni posel kmetijstvo, banovinska in občinska trošarina od onega vina, ki se porabi med letom za poljske delavce. Na to spomenico smo dobili od Kraljeve banske uprave odgovor, da spada trošarinsko vprašanje v kompetenco Ministrstva financ in da so slične oprostitve po trošarinskem zakonu popolnoma izključene.

(Se bo nadaljevalo.)

Izjava.

Podpisani izjavljam, da g. Debelak Rajmund nima pravice za mene prodajati nobenih reči in tudi ne inkasirati denarja.

RITUPER ALOJZ

trgovec z kolesi

MURSKA SOBOTA

50 let obstoječa trgovina

z mešanim blagom se vsled boleznih likvidira. Vso blago razprodam kakor tudi prazen trgovski lokal. Pa tudi stanovanje po nizki ceni oddam v n. j. m. ARNSTEIN BENO, Dolnja Lendava.

Prodaja se hiša z dvema sobama, kuhinjo in z vsemi pritliklinami ter vrtom. Cena ugodna. Podrobnejša pojasnila se poižve v Prekmurški tiskarni v Murški Soboti.

Iščem trgovskega pomočnika železne stroke. Mlado moč. Ponudbe pošljite pod „Zanesljiv“ v Prekmurško tiskarno Murška Soboti.

Na prodaj je pomožni motor z biciklom komplet. Vozi se brez izpita in brez takse. Porabi samo 1 1/2 l. benzina na 100 km. Zelo dobro ohranjeno. Poizvedbe: Foto Purač, M. Soboti.

Seno in otava

prvovrstna na prodaj. Istotam se zamenjajo vložne knjižice Kreditne banke in Prekmurške posojilnice za knjižice Kmečke posojilnice. Poižve se v M. Soboti Lendavska c. 19.

iz boljše hiše

se sprejme v ajenec v slaščičarni Novak Sidonije v M. Soboti.

Večja količina **SENA** se prodaja prvovrstnega. Poižve se v gostilni Koblencer pri Sv. Jurij - Rogoševci.

Na prodaj je zidana hiša ki ima dve stanovanji v Paconih št. 11. Kupci se naj zglašijo v Kmečki posojilnici v Murški Soboti do 15. aprila.

KOLESARJI PAZITE!

NAJBOLJŠA KOLESA:
NAJCENEJŠA KOLESA:
NAJVEČJA IZBIRA:
DELI ZA KOLESA in:
GUME ZA KOLESA:

Pri ŠTIVAN-u

Vedno v največji izbiri,
po najnižji stalni ceni!

Naš program:

Mal zalozek - VELIK PROMET.

Oglajte si našo zalogo, zahtevajte cene brezobvezno, mi smo vam na razpolago.

ŠTIVAN ERNEST, M. SOBOTA